

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.452.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 12172 Pani Posłanki Marceliny Zawiszy, w sprawie młodzieży zagrożonej bezdomnością, proszę przyjąć wyjaśnienia pozostające we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Na wstępie należy podkreślić, że jednym z priorytetowych zadań w obszarze pieczy zastępczej pozostaje stworzenie opuszczającym ją pełnoletnim wychowankom jak najlepszych warunków do rozpoczęcia samodzielnego życia poza rodziną lub instytucjonalną pieczę zastępczą.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.) osobie, która po osiągnięciu pełnoletniości opuszcza rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie jej w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie,

oraz udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia,

zapewniając również pomoc prawną i psychologiczną.

Kierownictwo Resortu rodziny dostrzega potrzebę szerokiego wspierania procesu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej. Ze względu na konieczność wprowadzenia kompleksowych zmian o charakterze ustawowym w Ministerstwie przygotowano projekt nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wniosek o wpis projektu nowelizacji do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów został już złożony. Nowelizacja ustawy stanowi jeden z elementów reformy systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, ale analizowane są też inne możliwości wprowadzenia zmian w przedmiotowym obszarze.

Projekt nowelizacji zakłada zmiany w procesie usamodzielniania oraz pogłębione wsparcie osób usamodzielnianych, tak aby zagwarantować młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą jak najlepszy start w dorosłość. Proponowane przepisy dotyczą m.in. wcześniejszego rozpoczęcia procesu usamodzielniania (od 16 roku życia) oraz modyfikacji programu usamodzielniania - dodania terminów realizacji poszczególnych działań, uzgodnionego sposobu wydatkowania środków finansowych, miejsca w którym wychowanek zamierza się osiedlić po opuszczeniu pieczy zastępczej.

Nowelizacja ustawy obejmuje również modyfikację zadań opiekuna usamodzielniania oraz warunków jakie musi spełniać osoba będąca opiekunem usamodzielniania. Założonym celem

jest profesjonalizacja usamodzielnień oraz wprowadzenie ewaluacji całego procesu po jego zakończeniu. Nowelizacja zakłada również zwiększenie świadczenia na kontynuowanie nauki dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

W projekcie zaproponowano rozszerzenie możliwości działania placówek opiekuńczo-wychowawczych o udzielanie wsparcia ich pełnoletnim wychowankom, którzy już je opuścili. Nowelizacja umożliwi placówkom prowadzenie mieszkań treningowych dla wychowanków czy mieszkań treningowych dla rodzin w ramach reintegracji i grup usamodzielnienia.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia przez nie pełnoletności, natomiast w myśl art. 37 ust. 2 tego aktu osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia i pod warunkiem, że:

- uczy się w szkole,
- uczy się na uczelni,
- uczy się u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego,
- uczy się na kursach, jeżeli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia,
- legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Na podstawie art. 37 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w szczególnie uzasadnionych przypadkach osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej i po osiągnięciu pełnoletności opuściła dotychczasową rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą albo regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, może jednorazowo powrócić - o ile spełnia wskazane wymagania określone w ust. 2 - do dotychczasowej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej za zgodą odpowiednio: starosty albo marszałka województwa oraz rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej.

Przygotowany obecnie projekt nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dodatkowo zakłada wprowadzenie nowej formuły rodziny opiekuńczej, zawodowo obejmującej opieką osoby, które przebywały w rodzinie zastępczej, ukończyły 25 rok życia i są niezdolne do samodzielnej egzystencji (np. dlatego, że proces usamodzielnienia nie powiódł się w ich przypadku).

Kierownictwo Resortu rodziny podejmuje zatem działania mające na celu systemowe zapobieganie bezdomności wśród osób opuszczających pieczę zastępczą oraz zapewnienie im jak najszerszego wsparcia w różnych aspektach.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/